

PÁLYÁZATI DOKUMENTÁCIÓ

**A LISZT FERENC ZENEMŰVÉSZETI EGYETEM
KODÁLY ZOLTÁN ZENEPEDAGÓGIAI INTÉZETÉBEN MEGHIRDETETT**

**INTÉZETVEZETŐI (IGAZGATÓI) ÁLLÁS
PÁLYÁZATI FELHÍVÁSÁRA**

**Rajk Judit, DLA
habilitált egyetemi docens
LFZE Egyházzene Tanszék
LFZE Kodály Intézet**

juditrajk.com
rajkjudit@gmail.com

Budapest, 2023. június 14.

A PÁLYÁZAT TARTALMA

	oldal
MOTIVÁCIÓS BEVEZETŐ	3.
SZAKMAI ÖNÉLETRAJZ	6.
VEZETŐI KONCEPCIÓ	12.
Tradíciók, a múlt öröksége és mai feladataink	14.
Megújuló épület, új szerepvállalások	23.
Újrapozicionált Kodály Intézet: helyünk a magyarországi zeneoktatásban és pedagógustovábbképzésben	26.
Összegzés	28.
AJÁNLÓ LEVÉL (Dr. Erdei Péter)	29.
JOGI DOKUMENTÁCIÓ	30.
Nyilatkozat:	
• a büntetlen előéletéről	
• arról, hogy a pályázati anyagot a bírálók és az illetékes testületek megtekinthetik	
• vagyonyilatkozat-tételi kötelezettség vállalásáról	
Egyetemi diploma másolata	
Doktori oklevél másolata	
Habilitációs oklevél másolata	
Erkölcsei bizonyítvány	
Nyelvvizsgabizonyítvány másolata	

Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem
Rektora és Szenátusa részére
1061 Budapest
Liszt Ferenc tér 8.

MOTIVÁCIÓS BEVEZETŐ

Tisztelt Rektor Asszony! Tisztelt Szenátusi és Bíráló Bizottsági Tagok!
Kedves Kollégák!

Alulírott Rajk Judit, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Egyházzene Tanszéke, valamint Kodály Intézete teljesállású közalkalmazotti jogviszonyban, egyetemi docensi munkakörben foglalkoztatott oktatója, a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény és módosításai, a „Közalkalmazottak jogállásáról szóló” 1992. évi XXXIII. törvény vonatkozó paragrafusai, valamint a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem foglalkoztatási követelményrendszere és a 2023. május 20-án megjelent intézetvezetői pályázati kiírásban megjelölt követelmények igazolásával, a csatolt szakmai és jogi dokumentációval benyújtom pályázatomat a Zeneakadémia kecskeméti Kodály Zoltán Zenepedagógiai Intézete igazgatói állására. Egyben hozzájárulok, hogy pályázati dokumentációmba a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Szervezeti és Működési rendje szerint az eljárással kapcsolatban véleményezési joggal rendelkező bizottságok és testületek betekinthesse, és pályázatomról az Egyetem nyilvánossága értesülhessen. Intézményvezetői pályázatom szakmai részét, mely a Kodály Intézet igazgatásom alatti tervezett működését, pedagógiai, kutatási és művészeti programját tartalmazza, az Intézetben tanító kollégáknak, a transzparencia jegyében, a jogszabályokban megengedett módon, a pályázati határidő lejárta után, de még a pályázat elbírálása előtt, ismertetni szeretném.

A hivatalos dokumentáció és szakmai program bemutatása előtt engedjenek meg egy személyes bevezetést.

A leköszönő igazgató, Dr. Nemes László Norbert keresett meg azzal, hogy gondolkozzam a lehetőségen, és pályázzam meg a Kodály Intézet igazgatói állását. Ötletét szakmai háttérrel és képességeim mellett azzal indokolta, hogy egy szép és összetett munka várna rám, találkozhatna benne mindaz, amit felnőtté válásom óta napi szinten gyakorlok, vagyis az előadóművész, a tanár, az innovatív szervező és a világunk történéseire érzékenyen reagáló közéleti szereplő. Valóban, mindezek életem és művészi pályám számomra egyaránt fontos sarkkövei, nem tudom és nem is szeretném egyiket a másiktól leválasztani.

1993-ban, éppen harminc éve diplomáztam a Zeneakadémián énekművész-tanár szakon. Előadóművészi pályám sajátosan indult, és tanárainnak, szakmai segítőimnek, többek között (most csak az idősebb generációt említem) Pauk Annának, Kaposy Margitnak, Dobszay Lászlónak, Wilhelm Andrásnak, Jeney Zoltánnak, Papp Mártának, Kurtág Györgynek, valamint sok éve állandó kamarapartnereimnek, Borbély Lászlónak, Kéringér Lászlónak, Zétényi Tamásnak, Pétery Dórának is köszönhetően egy nagyon speciális repertoárral érkezett el a máig. Az egyetem befejezése után azonnal elkezdtem tanítani is, részben a közoktatásban, a Weiner Leó Zeneművészeti Szakközépiskolában, részben pedig a Merlin új színházi műhelyében. Az e közösségekben folyó munkákból, a problémákból és a jelentős, de nagy nyilvánosságot nem kapó pedagógiai sikerekből sokat tanultam, mindezt későbbi, zeneakadémiai tanítási munkámba is át tudtam emelni. Ezért is tartom fontosnak, hogy a speciális tudást adó, elsősorban a főtárgyra koncentrálnó felsőfokú művészeti képzés során se hanyagoljuk el a *studium generale* elvét, a pedagógiai, módszertani kérdéseket, figyeljünk az általános műveltségre is, és érzékenyen, de önállóságot és autonóm gondolkodást engedve irányítsuk növendékeinket. A mester és tanítvány alá-fölé rendelt hierarchiája helyett a partnerséget képviselem, ahol a sokszínűség elfogadása és a képességek feltárása a tanítás alapja, ezekre kell épüljön az *universitas*, vagyis tanítók és tanulók közössége, akiknek közös érdekeik és céljaik vannak, és ezért közösen dolgoznak. Az Egyházzene Tanszék oktatójaként 20. tanévetem zárom. Ez a Dobszay László újra-alapította tanszék (Dobszay zenei, oktatói, kutatói és előadóművészi munkája, szakmai érdekérvényesítő ereje miatt is) ennek az elvnek elhivatott képviselője, és igencsak örültem, amikor 2013-ban elkezdve munkámat a Kodály Intézetben, egy hasonlóan nyitott és színes közösségbe csöppentem. Végtelenül sok a találkozási pont e két zenei műhely között, a más jellegű feladatok pedig jól kiegészítik egymást, mindez hatalmas szabadságot enged és sok örömet ad a tanítási munkában is.

Valójában ez az öröm az, ami meggyőzött arról, hogy próbára tegyem magam e pályázaton. Azon tények mellett, hogy képességeim, végzettségeim és eddigi életpályám, vezetői és szervező munkáim alapján alkalmasnak tartom magam a pozíció betöltésére, az érzelmi faktor is meglehetősen nagy szerepet játszott a döntésben. A Doktori Iskola hallgatójaként Komlós Katalin doktorkollégiumain (is) sokat olvastam Liszt meghatóan érzelmes-rationális leveleit, amelyekben egy, a polgárosodó Magyarország tehetséges zenészei számára létrehozandó, felsőfokú képzést nyújtó iskola mellett érvelt. Ugyanilyen erővel hatottak rám Kodály írásai és erőfeszítései arra, hogy az ének-zene a hazai köznevelés és oktatás szerves részévé kell váljon. Mindkettőjük törekvéséből 100 év különbséggel (1875-ben és 1975-ban) itthon és külföldön is világhírű intézmény nőtt ki, a Zeneakadémia és a Kodály Intézet. 2005. január 1-jétől pedig létrejött a két intézmény integrációja, azóta a Kodály Intézet a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem önálló oktatási egységként működik.

Végtelenül szerencsés vagyok, hogy a „hangnevelésre” irányuló egyetemi oktatói munkámat e két intézményben gyakorolhatom. „A hangszer nélküli szabad ének a zenei képességek igazi és mélyreható iskolája.” – írta Kodály A *komoly zene népszerűsítése* című cikkében 1946-ban. Mindennek alapja az

egyszólamú, hangszerkíséret nélküli, tiszta és biztos intonációval történő, természetes, saját hangon megszólalás, az Egyházzene Tanszéken liturgikus, a Kodály Intézetben elsősorban népzenei repertoárral, egyik helyen sem feledve, sőt, meggyőződéssel tanítva korunk kortárs zenéjét is. Hangképzést (*voice trainig-et*) oktatónak jelentős kihívás, hogy a sztereotip énekgyakorlatok, a professzionális énekesi megoldások, és a hazai énektanításban megszokott tanítási és repertoár trendek – elsősorban a képzésben résztvevők hanggi adottságai és kórusénekesi leterheltségei miatt – sem az egyházzenesz, sem a zenepedagógia képzésben nem tudnak működni. Ugyanakkor a beszéd- és énekhang képzésének helyes és természetes volta a napi, meglehetősen megterhelő és speciális igénybevétel miatt, e szakokon elengedhetetlen. Első perctől kezdve nyilvánvaló volt, hogy a technikai alapok azonosak kell legyenek, de más módon, érzékeny empátiával kellett közeledni olyan zenész hallgatókhoz, akiknek hanggi képességeik esetleg gyengébbek, de zenei kifejezőképességük, hallásuk és egyéb készségeik miatt nyilvánvalóan jó zenetanárrá, egyházzeneszé, kántorrá, karvezetővé válhatnak. A legfontosabb hangszer, a tanári kommunikációban is mindennapos eszközt – az emberi hangot – kell stabilan működővé tenni, és ami még fontosabb, elfogadtatni önmagukat önmagukkal. Sok év alatt egy speciális tanítási gyakorlatot alakítottam ki, a két intézményben végzett munka szépen kiegészítette egymást. 2021 áprilisában, egyetemi habilitációm tanítási részében (amit a Kodály Intézetben tartottam) ezt a módszert mutattam be a bizottságnak, magyar nyelvű tanítási gyakorlatomnál az Egyházzene Tanszék, az angol tanítási résznél pedig az Intézet egy-egy hallgatója közreműködésével.

Amikor ezt a pályázatot írom, ezek az élmények motiválnak leginkább. Szeretném meggyőzően és szilárdan tovább vinni és tovább adni – most más módon, vezetőként, több rátekinetéssel –, amit a nagy elődöktől kaptam, amit saját magam módszerként kialakítottam, és amit a sokéves közös munka során a kollégáktól és hallgatóktól én is megtanultam.

A Kodály Intézet utolsó 10 évére belülről is rálátok, de nyilvánvalóan idő kell ahhoz, hogy a vezetői feladatba beletanuljak, és gördülékenyen folytassam mindazt, amit a korábbi igazgatók – az alapító Erdei Péter és legutóbb 15 évig Nemes László Norbert – létrehoztak. Eddigi pályám és életutam tapasztalataira építve bízom abban, hogy sikerülni fog, és a megbízás időtartamaként rendelkezésre álló öt évben – mely időszak részben az Intézet alapításának 50. és a Zeneakadémia alapításának 150., kettős évfordulója miatt, részben pedig a 2024-re várhatóan befejezendő épületrekonstrukció miatt is kiemelten fontos lesz az intézmény történetében – még hozzá is tehetek a Zeneakadémia Kodály Zoltán Zenepedagógiai Intézete működéséhez valami újat és frisset.

Budapest, 2023. június 14.

Rajk Judit
habilitált egyetemi docens, DLA

SZAKMAI ÖNÉLETRAJZ

szakmai, tudományos és vezetői tevékenység részletes ismertetése

Önéletrajzomat a 2020. május 20-án megjelent intézményvezetői pályázati kiírásban meghatározott feltételek mentén állítottam össze, így adva áttekintést eddigi pályámról és tapasztalataimról.

Tanulmányok, végzettségek, tudományos fokozatok, díjak:

1966. november 10-én születtem Budapesten. A budapesti Árpád Gimnázium elvégzése után, 1985 őszén az ELTE Bölcsészettudományi Kara angol–orosz szakán kezdtem meg felsőfokú tanulmányaimat. 1986-ban felvételt nyertem a Zeneakadémia Magánének Tanszakára is. Egy évig a két egyetemen párhuzamos képzést folytattam, végül a Zeneakadémián kaptam énekművész-tanár diplomát 1993-ban.

A Zeneakadémiára Pauk Anna készített fel, akihez a Tomkins Énekegyüttes tagjaként magánórákra jártam. Az egyetem elvégzése után (főtárgy tanárain Keönch Boldizsár és Ónody Márta voltak) magánúton folytattam tovább a rendszeres énekesi továbbképzést Kaposy Margitnál, aki haláláig, 2021-ig szakmai kérdésekben a legfontosabb segítőm volt. 2002–2005 között a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Doktori Iskolája nappali tagozatos hallgatója voltam, doktori dolgozatomat 2009-ben védtem meg *Summa cum laude* minősítéssel, értekezésem címe: *Puskin lírája és a XIX. sz.-i orosz románc*. 2012–2013-ban elnyertem a Doktori Iskola posztdoktori ösztöndíját, kutatási munkám címe *Sonus silentii: Zsoltárok, vallásos műdalok szólóhangra a közép- és kelet-európai kultúrkörből, Liszt és a szlávok öröksége* volt. 2021-ben az Egyházzene Tanszék docenseként sikeresen habilitáltam.

Kortás zenei előadói munkámért, új művek bemutatásáért 2005-ben és 2011-ben Artisjus-díjat kaptam. 2019-ben a Széchenyi István Irodalmi és Művészeti Akadémia címzetes tagjai sorába választott. A Liszt Ferenc Társaság, a Magyar Kodály Társaság és a Magyar Egyházzenei Társaság tagja vagyok.

Oktatói tevékenységek, publikációk:

Előadóművészi pályám mellett, a Zeneakadémia elvégzése óta, 1993-tól folyamatosan tanítok is. Oktatói tevékenységemet 1993–1996 között a Theatrum Színész Iskola (Budapest) ének, hangképzés és zenés mesterség tanáraként kezdtem, 1994–1998 között a Merlin Színház és a Merlin Dráma Stúdió ének- és hangképzés tanára, 1995–2001 között a budapesti Weiner Leó Zeneművészeti Szakközépiskola és Zeneiskola ének főtárgy-tanára, 2001–2002 között a Shakespeare Színművészeti Szakiskola ének, hangképzés és zenés mesterség tanára voltam. 2006–2008 között a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Kara Zeneművészeti Intézetében is tanítottam ének főtárgyat, óraadóként.

Húszéves felsőoktatási tanítási gyakorlattal rendelkezem, magyar és angol nyelven tartok egyéni órákat és csoportos kurzusokat is. 2003 szeptemberétől doktoranduszként, hallgatói jogviszony mellett, megbízással kezdtem tanítani a Zeneakadémián. A 2003/2004-es tanévben Erasmus ösztöndíjas külföldi hallgatóknak tanítottam ének főtárgyat az Ének Tanszéken, majd a 2004/2005-ös tanévtől az Egyházzene Tanszék tanára lettem, akkor még óraadóként. A 2005/2006-os tanévben ismét tanítottam főtárgyat az Ének Tanszakon is. 2007 novemberében félállású közalkalmazotti jogviszonyban egyetemi adjunktusnak neveztek ki. 2013. szeptembere óta főállású közalkalmazottként, 2016 óta egyetemi docensként tanítok az Egyházzene Tanszéken és a kecskeméti Kodály Intézetben, valamint az Egyetem Doktori Iskolájában. Az Egyházzene Tanszéken a liturgikus szólóének modul felelőse vagyok, a magánének (hangképzés), a korabarokk liturgikus ének és a hangnevelés tárgyakat tanítom. A Kodály Intézetben az angol nyelvű oktatói munkát (a *voice training* tárgyat tanítom) heti rendszerességgel végzem. A Doktori Iskolában időszakosan zenei konzultációt tartok elsősorban egyházzenesz és hangszeres hallgatóknak, valamint opponensi, konzulensi és bíráló bizottsági feladatokat is ellátok. 2020 tavaszán, a pandémia alatt az Egyházzene Tanszéken tanszékvezető-helyettesi megbízást kaptam, a kinevezést a vészhelyzet indokolta. A tanszék életében az oktatáson és tehetséggondozáson túl is részt veszek. Pályázatok írása és lebonyolítása, külsős koncertek létrehozása, valamint a több évtizeddel ezelőtt hagyománnyá vált külföldi tanulmányútjaink teljeskörű megszervezése (ez a munka az utazás logisztikai megszervezésén át a szakmai programok, találkozók leszervezését, előkészítését is magába foglalja, a repülőjegy- és szállásfoglalásokon át az ismertető, olvasmánylisták készítéséig), rendszeresen vállalt plusz feladataim. Az előadások és gyakorlati órák mellett nagy figyelmet fordítok arra, hogy a zeneművészet és az egyházzene interdiszciplináris jellegét tudatosítva hallgatóimban, tanórán kívüli szakmai programokat szervezzek és azokra ösztönözsem a diákokat. 2020 óta a Zeneakadémia Új Nemzeti Kiválóság Program (ÚNKP) pályázata bíráló bizottságának tagja vagyok, a pályázatok elbírálása és a nyertes munkák szakmai nyomon követése egyaránt feladatom. 2021-ben sikeresen habilitáltam, habilitációs koncertként a Zeneakadémia Nagytermében önálló dalestet adtam *Bánatdalok* címmel. A habilitációs pályázatomban leírt szakmai anyagra építve 2022 őszétől elindítottuk az Egyházzene Tanszék BA-egyházzene és MA egyházzene-művész képzésén belül a liturgikus szólóének modult, olyan jó vokális képességekkel rendelkező hallgatók számára, akik énekes pályájukat elsősorban (de nem kizárólagosan) liturgikus énekek, vallásos ihletésű dalok, oratóriumok, kantáták előadására szeretnék építeni. Az első, a 2022/2023-as tanév három „főtárgyas” hallgatóval nagyon jó tapasztalatokkal zárult, a következő tanévre már külföldről is érkezik felvételiző (korábban egy évig Erasmus-ösztöndíjjal a Zeneakadémián tanult diák Németországból) erre a speciális modulra.

Rendszeresen tartok külföldön is szakmai előadásokat, mesterkurzusokat. (Hacettepe University State Conservatory, Ankara, Törökország, 2011, 2015; Pomeranian University, Slupsk, Lengyelország, 2014; Rimszkij-Korszakov Konzervatórium, Szentpétervár, Oroszország, 2015, 2018, Dokuz Eylül

University State Conservatory, Ízmír, Törökország, 2019, Accademica Sancta Cecilia, Róma, 2022) Ezek nem a szakmában szokásos módon megtartott mesterkurzusok, hanem az előadási gyakorlatról szóló, úgynevezett „pódium előadások” voltak, kamarakonzertekkel, demonstrációs koncertekkel összekötve, elsősorban az Egyházzene Tanszéken tanított *a capella* éneklésre koncentrálva, *Vokális egyszólamúság a gregoriántól a kortárs zenéig* címmel. Hasonló címmel tartok immáron sok éve angol nyelvű workshopokat a Kodály Intézet nyári szemináriumain és szakmai továbbképzésein, valamint online kurzusain is. A Kodály Intézet tanáraként mesterkurzust tartottam Rómában (2015, 2016, 2017, 2018), Ljubljanában (2017), Helsinkiben és Lahtiban (2017), Jeruzsálemben (2018) és Tbilisziben (2018).

Angol és orosz nyelvvizsgával rendelkezem, angolul rendszeresen publikálok, folyékonyan beszélek, levelezek, tanítok, előadok is.

Szívesen publikálok kulturális, társadalomtudományi és közéleti témákban. Írásaim az elmúlt években a *Tiszatáj* és az *Élet és Irodalom* lapokban jelentek meg. Több könyvkiadónak (Magvető, Jelenkor, Terc, Stencil) dolgoztam elsősorban művészeti kiadványok szerkesztőjeként, a Rózsavölgyi Kiadónál 2019-ben megjelent *Tér, idő, hagyomány* című kötetben doktori dolgozatom hosszabb kivonatát közölték.

Előadóművészeti tevékenységek:

Énekesi pályám kezdetekor kisebb operaszerepeket énekeltem a Miskolci Nemzeti Színház és a Szegedi Nemzeti Színház társulatának tagjaként, de valójában sosem vonzott az opera műfaja. Más utakat kerestem a vokális előadóművészet terén, így rendkívül hálás vagyok a sorsnak, hogy 1994-ben találkozhattam az orosz Anatolij Vasziljev színházrendezővel. Pályámat jelentősen befolyásolta a budapesti Művész Színház Vasziljev rendezte Dosztojevszkij adaptációja, *A nagybácsi álma* énekesnő szerepe. Vasziljev ismertetett meg a romantikus orosz dal (románc) műfajával, melynek azóta biztosan állíthatom, avatott előadójává váltam, doktori disszertációm e témából írtam. Az orosz zenéhez, ezen belül az ortodox liturgikus zenéhez való, a mai napig fontos, különös érzelmi viszonyomat meghatározta az is, hogy 1987-ben, kezdő zeneakadémistaként én énekeltem Rahmanyinov *Vesperásának* (Op. 37) magyarországi bemutatóján a mű érzékeny alt szólóját, a Tomkins Énekegyüttes tagjaként, Dobra János vezényletével, (sok évvel később, 2004-ben a Hungarotonnál hanglemezt is készítettünk a műből), 1995-ben pedig Kocsis Zoltánnal vettük hanglemezzre Rahmanyinov másik jelentős liturgikus művét, az *Aranyszájú Szent János liturgiát* (Op. 31).

Oratórium, dal- és kamaraénekesként rendszeresen megszólaltatom kortárs szerzők műveit, számos vokális mű ősbemutatója fűződik nevemhez, magyar és külföldi szerzők írtak számomra dalokat, operaszerepeket (Fekete Gyula: *Római láz*, Vajda Gergely: *Óriáscsecsemő*, jelenleg Balogh Mátéval dolgozunk egy új művön). 2001-ben jelent meg a Hungarotonnál Fekete Gyula *Római láz* című

operájának CD kiadása, az opera főszerepét énekeltem. Előadásomat a brit *Opera* magazin 2001 decemberi száma, és a New York-i Metropolitan *Opera News* (2001/12) elismerően méltatta. 2004-ben, a Holokauszt 60. évfordulójára az Oscar-díjas osztrák színész Maximillian Schell narrációjával készítettem lemezfelvételt, 2006 tavaszán a berlini Deutsche Oper zenekarával németországi bemutatón énekeltem Jeney Zoltán *Halotti szertartásának* alt hangra komponált tételeit, a szerző nekem dedikált összeállításában és vezényletével. 2011-ben a berlini Konzerthaus rendelt számomra új, magyar művet, Könczei Árpád *Rezonanciák alt hangra, kamarazenekarra és népi trióra* című művének bemutatója Gábor Ferenc vezényletével 2012. februárjában volt a Konzerthausban.

2013-ban hoztuk létre a FUGÁban a CentriFUGA kortárs zenei műhelyt, meghatározó szerzői közül többen jelentős, nagy művet dedikáltak nekem. Balogh Máté: *Karşılıklı konuşma / 12 makam Pelin Özer haikuira*, Tornyai Péter: *Dixit* és Dargay Marcell: *Gyermekszoba/kiáltással* című kamaradarabjai a legfontosabbak a számomra írt új művek közül, ezeknek a műveknek az ősbemutatói a Zeneakadémián vagy a BMC-ben voltak, de alig van a ma élő magyar szerzők között olyan, a legifjabb korosztályt is beleértve, akinek ne énekeltem volna művét.

Pályám legutóbbi 10 évében meghatározó volt a Jeney Zoltánnal egészen haláláig folytatott rendszeres munka, ugyanígy az együttműködés Dukay Barnabással (...*az enyém és értem van...* című nagyszabású, nekem írt monódiája ősbemutatóját 2015 márciusában a Zeneakadémia Nagytermében énekeltem), valamint a folyamatos szakmai-előadói műhelymunka Kurtág Györggyel. 2019-ben Kurtág nekem ajánlotta a Tandori Dezső verseire írt, 7 dalból álló, „...*elszunnyadni, semmi több...*” című kamaraciklusát, 2020-tól pedig folyamatosan dolgozunk az AB-játékok vokális sorozaton, eddig több mint 12 dal született a közös munkából, ősbemutatójuk a MŰPÁban, a BMC-ben és a FUGÁban volt.

A kortárs zene mellett előadóművészi repertoáromnak fontos része a liturgikus ének monodikus hagyománya, az egyszólamú énekek és a gregorián inspirálta dalok, így leginkább Liszt munkái (kései korszakának dalait lemezre is vettem, köztük a három tételes, Victor Hugo szövegre írt *Le Crucifix* című dalt, melyet korábban nem rögzítettek lemezre), valamint Bartók Béla és Kodály Zoltán vokális életműve. 2020-ban a Hungarotonnál megjelent *Stolen Time /Ellopott idő* című szólólemezem olyan alt hangra írt, kamarazenekari kíséretes Kodály műveket rögzítettem, amelyek az előadói gyakorlatban ritkán kerülnek koncertpódiumra, így a *Mónár Anna* és a *Kádár Kata* balladákat, Paul Angerer osztrák zeneszerző Kodály által jóváhagyott hangszerelésében négy dalt a *Magyar Népzene* sorozatból, valamint a *Fáj a szívem* című, Móricz Zsigmond szövegére írt színpadi betétdalt. Ez utóbbi kamarazenekari művet Szalai András cimbalomművésszel a Kodály Archivumban őrzött, kiadatlan kéziratból 2018-ban Ittész Mihály segítségével rekonstruáltuk. Külön meg kell említenem, hogy ez a felvétel nem készült volna el Kodály Zoltánné Péczely Sarolta támogató segítségével és engedélye nélkül. Kodálynak e ritkán játszott műveit gyakorta tűzöm műsorra itthoni és külföldi koncerteken is, a *Mónár Anna* balladát

legutóbb 2023. május 25-én Székesfehérváron az Alba Regia Szimfonikus zenekarral, Dobszay Péter vezényletével énekeltem a Magyar Klasszikus Zene napján.

Európa majd minden országában, Oroszországban, Törökországban, Grúziában, Izraelben és az Egyesült Államokban vendégszerepeltem dalestekkel, kamarazenei produkciókkal és nagyzenekarok szólistájaként. Rendszeresen készíték felvételeket a Magyar Rádió és külföldi rádiótársaságok számára. 1985-1995 között a Tomkins Énekegyüttes, 1996-2013 között a Corelli Consort, 2013 óta a Contraston és a Metrum Együttes tagja vagyok. 2018 óta dolgozom a Berliini Filharmonikusok Kamaraszólistáival, kamarazenei repertoárunkon elsősorban a 20. század első felének muzsikája és kortárs művek szerepelnek, műsorunkat a Zeneakadémián is bemutattuk. 2013-ban alapítottuk Kéringer László és Zétényi Tamás kollégáimmal a Trió Passacaglia együttest, különleges, régi zenei átiratokból, monódiákból és kortárs anyagból álló repertoárunkkal sok nagyszerű koncertet adtunk, az együttes méretéhez és az elhangzó művekhez igazodó kisebb, szokatlan helyszíneken és nagy koncerttermekben egyaránt.

A Hungaroton és BMC Records több lemezén közreműködtem, a legfontosabbak: Fekete Gyula *Római láz* című operájának felvétele, és a már említett Rahmanyinov *Vesperás* (2004-ben a Hungarotonnál, 2015-ben pedig a Szent Efrém együttesel a BMC gondozásában is megjelent). 2013 nyarán a Zeneakadémia Doktori Iskolája adta ki Liszt és Dvorák dalaiból összeállított szóló CD-met Wilhelm András zongorakíséretével. Az Egyesült Államokban működő Spectra Kiadó kortárs amerikai szerzők CD-antológiájába kért fel szólistának, Allen Brings *Three Sonnets after the Portuguese* című dalciklusa felvételéhez. A lemez 2010-ben jelent meg. 2020-ban pedig a fentebb részletezett *Stolen Time / Ellopott idő* című szólóalbumomat adta ki a Hungaroton, Kodály Zoltán, Dukay Barnabás, Jeney Zoltán és Balogh Máté szólóhangra írt munkáiból, az Alessandro Cedrone vezényelte Budapesti Vonósokkal. A lemez jelentős sajtóvisszhangot kapott, a kritikák honlapomon olvashatók.

Koncertjeim listája, a fellépéseimről megjelent kritikák, sajtómegjelenések, valamint publikációim jegyzéke és egyéb szakmai információk honlapomon részletesen megtalálhatók és elolvashatók:

juditrajk.com

Társadalmi szerepvállalás, egyéb szakmai munkák:

2009 októberétől a FUGA Budapesti Építészeti Központ komolyzenei koncertjeinek alapító művészeti vezetője voltam. Kezdeményezésemre hoztuk létre ugyanott Balogh Máté, Kedves Csanád és Tornyai Péter zeneszerző kollégákkal a CentriFUGA Kortárs Zenei Műhelyt. Az alapítása óta eltelt időszakban a FUGAkoncertek védjegyé, a FUGA a magyarországi kortárs zenei előadóművészet egyik legismertebb helyszínévé vált, több mint 500 kortárs mű,

többségében magyar ősbemutató hangzott el igazgatásom alatt a térben. A hely sajátossága és szűkös anyagi helyzete miatt a FUGA „egyszemélyes koncertközpont”-ként működött, ahol egyszerre volt feladatom a koncepció, az évi 50 koncert műsorának megtervezése, az előadóművészek felkérése, diszponálása, utaztatása és szerződtetése, a számlázással kapcsolatos teendők elvégzése, a külföldi előadók utazásának megszervezése, az ezzel kapcsolatos szállás- és repülőjegyfoglalások, a hangszerszállítások, hangolások megszervezése és koordinálása, a hirdetések, promóciók megszervezése, lebonyolítása, a plakátok, szórólapok, műsorfüzet megtervezése, elkészítése, kiviteleztetése, a jogdíjak rendezése az Artisjus felé, pályázatok írása, lebonyolítása, és a pénzügyi elszámolások elkészítése, valamint a szakmai beszámolók megírása, de ugyanígy a koncertprogramokon való részvétel, ügyelés, szakmai felügyelet és még sok egyéb, a szakmában szokásos szervezői és művészeti vezetői feladat. Talán érthető, hogy a komolyzenei programok művészeti vezetését 13 év után, 2022 nyarán örömmel adtam át fiatalabb kollégának.

2019 szeptembere óta férjem, a nemzetközi ismertségnek örvendő építész, látványtervező és emberi jogi aktivista Rajk László (1949–2019) hagyatékát gondozom, emlékkiállítások kurátoraként, könyvek, katalógusok társszerkesztőjeként. Az elmúlt négy évben megtanultam, mennyire fontos egy életmű életben tartásánál és az ifjabb generáció körében történő megismertetésénél a hagyaték friss, modern szemléletű bemutatása, új kontextusba helyezése, úgy, hogy a szellemi és művészi örökség ne sérüljön. 2021-ben férjem egykori műtermében létrehoztam az Art Department független művészeti teret, ahol kiállításokat, irodalmi és zenei esteket, valamint tanfolyamokat, civil workshopokat szervezek.

Vezetői gyakorlat, egyéb szakmai tevékenységek:

Mivel jelen önéletrajzom vezetői pályázat része, fontosnak tartom megemlíteni, hogy 25 éven keresztül ügyvezetőként vezettem férjem építész-látványtervező irodáját, a több alkalmazottat – alkalmanként, projektenként akár 50-60 főt is – foglalkoztató Köztigon Építész Stúdió Kft-ét. A cég generáltervezőként elsősorban középületek, kulturális funkciójú intézmények tervezésével és felújításával foglalkozott, nem ritkán milliárdos beruházásokkal. Ez idő alatt ügyviteli, számviteli, munkáltatói, könyvelési és szerződéskötési gyakorlatot szereztem, megismertem és elsajátítottam az irodavezetésben és látványtervezésben fontos szoftverek használatát is. Férjem műalkotásai (rajzai, építészeti tervei, festményei, szobrai) sok tíz éve hazai és nemzetközi kiállításokon mutatkoznak be, ráadásul ő maga is sokat dolgozott látványtervezőként nagy múzeumoknak, múzeumok, kiállítóterek és kiállítások készültek tervei alapján. Ezeket a munkákat cégünk bonyolította, így ügyvezetői szerepemben megismertem a kulturális intézmények munkájának alapvető napi gyakorlatát, egy másik, funkcionalista szemszögből is.

Az építészirodát férjem halála után felszámoltam, de gazdasági tevékenységet két másik családi cégünkben, mindkettőben ügyvezetőként – a művészeti feladatok ellátására és kulturális menedzselésre szakosodott EDE Művészeti Kft-ben (itt 90%-os tulajdonos vagyok), valamint az ingatlankezelő Bek-ke Kft-ben (itt 50%-os tulajdonrészem van) – továbbra is folytatok. Kifejezetten jó és széleskörű a kapcsolatam a hazai építészek több generációjával, részben a családi szálak, részben pedig a FUGA-beli munkám miatt. Mindezeket a tapasztalatokat és kapcsolatokat a Kodály Intézet igazgatói posztján is hasznosítani tudom majd, különös tekintettel a folyamatban lévő rekonstrukcióra, és annak később megvalósuló II. ütemére.

Az üzleti szféra mellett a nonprofit világban is gyakorlatot szereztem. 1998 és 2002 között Budapest XIII. kerülete Közművelődési Közalapítványának vezetője, a kuratórium elnöke voltam. Az önkormányzat által létrehozott közalapítványnál feladataim közé tartozott a legnagyobb budapesti városrész kulturális, művelődési és oktatási programjainak összehangolása, valamint támogatása, mely célból a Polgármesteri Hivatallal együttműködve, saját szervezésű, úgynevezett „in house” programokat is létrehoztunk. 2002 és 2004 között Budapest Terézváros Önkormányzata Oktatási és Kulturális Bizottsága külsős tagja voltam. Ezt a két önkormányzati munkát önkéntesen vállalt feladatként, térítésmentesen végeztem. 1998-as alapítása óta kuratóriumi tagként részt veszek az Európai Kulturális Alapítvány Budapest integrációs és kultúraszervező munkájában, 2009 óta e magánszemélyek létrehozta alapítvány kuratóriumi elnöke vagyok és ellátom az alapítvány képviselőjét is. A nonprofit szervezeten belül nemzetközi és hazai kulturális projektek menedzselése, Európai Unió és más rövid- és hosszútávú nemzetközi pályázatok írása, koordinálása és elszámolása terén, valamint irodalmi és zenei programok, társadalomtudományi konferenciák, kiállítások szervezésében, könyvkiadói feladatokban is jelentős gyakorlatot szereztem. Nonprofit tevékenységünk az ecfbudapest.org honlapon megtekinthető.

Budapest, 2023. június 14.

Rajk Judit
habilitált egyetemi docens, DLA
LFZE Egyházzene Tanszék
Kodály Intézet

VEZETŐI KONCEPCIÓ

„Mint az egész ország léte: a dalosügyé is attól függ, tudunk-e magyarabbá s egyszersmind európaiabbá válni.

...mi köthet egyedül minket Európához?
– A kultúra közössége, mely minden nemzet nagy alkotóinak, a nagy alkotók nemes anyagból, időtálló formába öntött műveinek nálunk is állandó otthont ad.”
(Kodály Zoltán)

Az idézetet Kodály Zoltántól azért választottam vezetői pályázatom mottójául, mert bölcsen és világosan összefoglalja a Zeneakadémia Kodály Zoltán Zenepedagógiai Intézete (a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem egyetlen kizárólag angol nyelven oktató, szinte csak külföldi hallgatókat fogadó önálló intézménye) elkövetkező öt évének küldetését és feladatait, megerősítő útmutatást ad a jelenre, és az előre nem kiszámítható, váratlan kihívásokkal teli közeljövőre is, amikor a politikai és kulturális kettéosztottság, az ország és Európa megrendült partneri helyzete, a gazdasági nehézségek és egy közvetlen szomszédunkban dúló háború sokrétű következményei miatt igen nehéz helyzetben van a magyar kultúra, művelődés, köz- és felsőoktatás minden intézménye.

Különösen fontosak a fenti gondolatok egy olyan intézet vezetőjének, ahol mindennapos praxis a kultúrák találkozása, ahol a tanítás módszere, a curriculum és a tanár-diák párbeszéd a sokszínűsége és a tradíciókra épít. Hallgatóink eltérő tudással és anyagi háttérrel, eltérő nyelvi, kulturális, társadalmi és politikai, valamint vallási környezetből érkeznek, és a Magyarországon eltöltött egy-öt év alatt a kecskeméti Kodály Intézetben, valamint az Intézet tanárain keresztül találkoznak a világ e részének, a magyar kultúrájának és Európának értékeivel. Nagy felelősség ez, hiszen speciális szűrőn át, a zene és a zenepedagógia nyelvén egyszerre közvetítünk nemzeti és európai értékeket, tükröt tartunk a világról és magunkról, országunkról, hagyományainkról is.

Intézményünk hagyománya a **nyitottság**. Talán ez a legfontosabb alapelve Kodály zenei örökségének: nyitottnak lenni, kíváncsinak lenni mások kultúrájára, hagyományaira, a tanításban pedig a mit és a hogyan arányaira való ráérzést és az őszinteséget helyezni előtérbe. Hiszen addig tudunk valakit jól tanítani, amíg őszinték tudunk vele lenni. Ahhoz, hogy jó és érzékenyen értő tanárok legyünk, hogy a bennünk lévő tudást átadhassuk másoknak, kíváncsiság, nyitottság, az új iránti érdeklődés, éles szem, csalhatatlan fül, hallatlan jó ízlés, műveltség, töretlen empátia és energia kell.

Ha van Kodály-módszer, akkor ez az. Ezt tanultam attól a generációtól, korábbi tanáraitól, akik még valóban Kodály-tanítványok voltak, és ezt próbálom tovább adni azoknak, akiknél már nekem kell vállalnom tanárként e tudás átadásának felelősségét.

Tradíciók, a múlt öröksége és mai feladataink

A Kodály Intézet alapítás óta eltelt majd 50 év (amelyből az utolsó 10 évet, mint az Intézet tanára, magam is jól ismerem) minden pillanata erre a nyitottságra épült, ezt fogalmazta meg a Kodály Zoltán Zenepedagógiai Intézet létesítéséről szóló művelődésügyi miniszteri rendelet (az Alapító Okirat) 1973-ban, e tervekkel nyitotta meg kapuit az Intézet 1975-ben, és erről szól a honlapunkon szereplő, és legutóbb 2023. június 2-án az Intézetben tanító kollégákkal együtt közösen finomított *Mission Statement / Küldetésnyilatkozat* üzenete is: „A Kodály Intézet mindennapjainak legfontosabb jellemzői a következők: magas színvonalú oktatás, hitelesség, nemzetközi közösség és a zenélés örömeinek megosztása.” Ezen elvek mentén kell szervezni a további működést is, amihez az intézményi és infrastrukturális kereteket a fenntartónak továbbra is biztosítani kell, és nekünk, a működtetőknek, tanároknak, dolgozóknak, köztük külön és kiemelt felelősséggel az Intézet igazgatójának, erre vigyáznunk kell. A Kodály Intézet igazgatójaként ennek a princípiumnak mentén tudom csak elképzelni – de nem csak vezetőként, hanem tanárként is – az Intézet jövőjét, elkövetkező öt évét.

Hangsúlyozottan **jól működtetett, jól szervezett, szerethető Intézetet** vesz át a következő igazgató, bárki is az. Ha ez az új vezető én leszek – aki belülről ismeri mindezt, a szervezeti struktúrát, az oktatás rendszerét, a tantárgyi felépítést, az épületet, a hallgatókat, a tanári kart és az adminisztrációt, beleértve mindazokat, akik a tanításhoz a karbantartási, takarítási és egyéb felügyeleti munkákkal a nyugalmas légkört lehetővé teszik –, elsődleges szándékom az, hogy ezt a kialakított rendszert vigyem tovább.

Mint írtam, nehéz idők járnak a kulturális és oktatási intézményekre. Ezekre a kihívásokra akkor tudunk meggyőző szakmai választ adni, ha együttműködve az Intézetben tanító kollégákkal (mely együttműködés a napi gyakorlatban példamutató módon sok éve jelen van az Intézetben), együttműködve a Zeneakadémia vezetésével és tanszéki műhelyeivel, valamint együttműködve a Kodály-elveket felvállaló és hitelesen képviselő nemzetközi szervezetekkel, közösen próbáljuk érvényesíteni értékeinket, hagyományainkat és új megközelítési módjainkat, úgy, hogy a **Kodály Intézet vezető szerepe és szakmai kontrollja minden esetben prioritást** kapjon, hiszen Intézetünk létrehozásának ez volt a célja, és ezt továbbra is érvényesítenünk kell.

A Kodály Intézet Alapító Okirata elsődleges célként – mint Dr. Kéri Laura az Intézet jelenlegi igazgatóhelyettese írja doktori disszertációjában (ELTE, 2008) – „a zeneoktatás színvonalát segítő koncepciók kimunkálását és a zenepedagógiai kutatási feladatokat jelöli meg.” Az Intézetet 34 évig vezető alapító-igazgató Erdei Péter és utódja, a 15 évig igazgató Dr. Nemes László Norbert folyamatosan és az adott kor kihívásaihoz igazodva sok új kezdeményezéssel gazdagította, amit ebben a pályázatban nem lehet, és nem is szükséges felsorolnom. A legfontosabb, hogy kialakult az akkreditált képzésnek két szintje (BA és MA), valamint átalakított formában, három különböző tanulmányi curriculumot ajánlva továbbra is működik és népszerű a végzettséget nem, csak oklevelet adó *non-degree* kurzus. Megjegyzendő ugyanakkor, hogy az egyre népszerűbb BA és MA akkreditációk bevezetése óta a *non-degree* kurzus iránt az érdeklődés csökken, így a közeli jövőben ezeknek a kurzusoknak az átalakítása valószínűleg elkerülhetetlen lesz. Mostani hallgatóink visszajelzése és a jelentkezési létszámok alapján az *Introductory Course in Kodály-based Musical Training* egyéves kurzus helyett, mely elsősorban a BA-szakra készíti fel a hallgatókat – nem tévesztve szem elől az Intézet létét jelentő tandíjbevételeket sem – érdemes lesz gondolkodni rövidebb, intenzívebb felvételi előkészítő (akár online) kurzusokban, és elmozdulni a posztgraduális (*post-master* és diploma utáni szakképzés), esetleg doktori képzések irányába, mely egy olyan nagy presztizsú felsőoktatási intézményben, mint a Zeneakadémia, szakmailag jobban indokolt. Az induló tanévre jelenleg 6, idén vagy korábban MA-diplomát szerzett hallgató jelezte, hogy speciálisan összeállított tanrend (*non-degree, part-time*) kialakítása mellett tovább szeretné folytatni tanulmányait az intézményben, ennek minden anyagi vetülete mellett. Ez a létszám azt mutatja, hogy van fizetőképes kereslet erre a képzési formára, érdemes lesz hivatalosan, a választható tárgyakból önállóan összeállítható *post-master* képzési csomaggal elindítani. A **képzési prioritások átalakulása** az Intézetnek minőségbiztosítási, kutatásfejlesztési és tehetséggondozási szempontok miatt is fontos, és különösen az lesz az új épület elkészülte után, amikor a Modern Városok Program pályázatában vállaltaknak – így vállalt a hallgatói létszámnak is – teljesülnie kell.

Az elsődlegesen Kodály nevéhez kötődő koncepción túl, az Intézet az évek során több, a Kodály-módszerből kinőtt, annak segítségével tovább fejlesztett, vagy a kodályi örökséggel sok ponton találkozó **innovációt** befogadott. Így a Kodály Intézetben talált otthonra Kokas Klára öröksége, Sárly László kreatív műhelye, Szilvay Géza és Szilvay Csaba *Colourstrings*, vagy Szabó Orsolya *SZO-System* módszere. De nagyon fontosak az Intézet jelenlegi oktatói generációjának innovációi, így Körtvési Katalinnak és Novák Anikónak *ZeneZen* elnevezésű, elsősorban stílusismereteket, stílusérzéklet és művészi kifejezést fejlesztő kurzusa, vagy a kamarazenehez, karvezetéshez és kórusgyakorlathoz kapcsolódó nyitott, improvizatív műhelyek mozgalommá vált hangszeres és kórusprojektjei, melyeket a kollégák a kodályi „legyen a zene mindenkié” felhívás megújításával irányítanak (Tóth Árpád *Csíkszerda*, Rozmán Lajos *Metrum*, Fűri Anna színházi projektjei). Hallgatóinknak is új lehetőségeket és új

pedagógiai utakat tárnak fel ezek a zenén túlmutató kisközösségi projektek, melyek nagyon fontosak egy zárttá és egymást iránt egyre érzéketlenebbé váló, az online világba visszahúzódott társadalomban, mely sajnos világszerte. De hogy ki ne maradjon azok a kollégák sem, akik nem csak tanárként, hanem gyakorló koncertező művészként, szólistaként mutatnak példát a sokoldalú zenészi életre, a felsorolt magyar zenei innovációk mellé szeretném beemelni – hasonlóan Rozmán Lajos Sárly-kurzusaihoz – az előadói gyakorlat csiszolására (melyre a kórus élére kiálló karvezetőnek, vagy a tanteremben éneklő zenetanárnak egyaránt szüksége van) a nyári szemináriumokon speciális kurzusként, a tanév során pedig több kolléga által is tanítható tömbösített tárgyként Kurtág György *Játékok*-sorozatára épülő sajátos pedagógiai világát, ahol a nagy előadói szabadságot adó rövid, kortárs darabokon keresztül egy autonóm szerző analízis zenei gyakorlatait, nyelvi humorát és a Kodály által is oly támogatott művelt, olvasott muzsikus és tanár eszményképét „csomagban” tanulhatják meg Kurtágtól a hallgatók. Hiszen ahogy Földes Imre írja, Kurtág „olyan szerző, aki új eszközökkel szólít meg bennünket, s közben népzene és műzene, múltra és jelenre egyaránt hivatkozik, tanulságul szolgálhat az új vizeken járóknak éppúgy, mint a múltba visszavágyóknak.” A jelenlegi tanári karban jelentős számban vannak olyan oktatók, akik ezt a sajátos zenei világot és előadói stílust jól ismerik, így egy ilyen színes, több oktató által közösen jegyzett kurzus jól összehozható. A *Játékok*-sorozaton már generációk nőnek fel, a Kodályt követő magyar zeneszerzői generációból Kurtág a világban a legismertebb alkotó, ideje, hogy az itt tanuló külföldi hallgatók végzésük előtt ezt a speciális zenei nyelvet is vigyék magukkal a világba, valamint erre a kifejezetten pedagógiai céllal elkezdett improvizatív magyar sorozatra is építve be-, vagy visszacsalogassunk az Intézetbe új-régi hallgatókat.

Az Intézetben az elkövetkező években a tanítás rendje a mára kialakított és akkreditált struktúrában kell folytatódjon. E téren nem hiszem, hogy nagyívű, a vezetőváltással együtt járó módosításra lenne szükség, de bizonyos változtatásokat – amiről már régóta beszélget az Intézet tanári közössége – érdemes lesz később végrehajtani. Sok kritika érkezik a hallgatóktól és a kollégáktól is, hogy a magas óraszámok és az elméleti tárgyakhoz kapcsolódó házi feladatok miatt kevés idő jut a gyakorlásra, az aktív zenélésre. Az Egyházzene Tanszéken a tavalyi tanévben hajtottunk végre egy jelentős **tantárgycsökkentéssel és tantárgycsoport-átalakítással járó, modulokra épülő modernizációt**, aminek kialakításában részt vettem, és a tapasztalataim a létrejött modulokról igazán jók. A modulrendszer korlátja azonban az, hogy (ellentétben a szakiránnyal) nem szerepel a végzettségben a magasabb óraszámú hallgatott, tehát jobb és elmélyültebb tudás megszerzését garantáló „kvázi főtárgy”, hanem csak a diplomakísérő tantárgyleírásban. Előnye viszont ennek a modulokra épülő curriculumnak, hogy különösebb akkreditációs kötelezettségek nélkül létrehozható a meglévő struktúrán belül. Mivel a hallgatók részéről az ilyen jellegű „szakosodási” igények többször megfogalmazódtak – a 2023 május végén zárult hallgatói véleményfelmérésben is többen javasolták –, mindenképpen szeretném átgondolni a megvalósíthatóság lehetőségeit, és a kollégák bevonásával a modul-rendszert

kidolgozni. Nyilvánvalóan nem lehet a célja ennek az átalakításnak, hogy a legfőbb zászlóshajó tárgyunkat, a szolfézs-zeneelmélet-zenepedagógia és módszertan kombinációjából felépülő *Musicianship* tantárgyat megnyirbáljuk, hiszen hallgatóink emiatt érkeznek hozzánk, de a tanulmányok alatt egy-egy jobban kibontakozó hangszeres játékosnak, énekesnek vagy karvezetőnek meg kell adni a lehetőséget, hogy ezeket a tárgyakat a BA és az MA utolsó évében súlyozottabban, más tárgyakat kiváltva, magasabb óraszámban hallgathassa, úgy, hogy az adott szakirányú modulban az adott szakirány módszertana is jelen legyen. Vagyis egy vokális modult választó hallgatónak a *Vocal Pedagogy* is automatikusan kötelező tantárgya lesz. Új tantárgystruktúrát akkor lesz értelme bevezetni, ha az Intézet a következő nagy logisztikai „sokkot” és remélhetőleg az azt követő eufóriát megélve, visszaköltözhet a felújított és modernizált régi helyére, az egykori ferences kolostor épületébe. A visszaköltözésig azonban előkészíthető lehet az új rendszer. Érdeemes azonban megemlíteni, hogy az induló tanévtől az MAz hallgatói kötelező tárgyként hat specializáció közül választhatnak egyet, így az általuk preferált érdeklődési területre már most van lehetőségük több időt fordítani órarendileg is (*Advanced Choral Conducting, Kokas Pedagogy, Colourstrings, Piano Pedagogy, Voice Pedagogy, Early Childhood Music Education*).

Hangsúlyozom, a curriculumban (hacsak törvényileg nem leszünk rákényszerítve), semmiképpen nem tervezek olyan változtatást, ami a 2023 szeptembere és 2026 májusa közötti, sok energiát kívánó és felemésztő „költözködéses-letelepedéses” időszakban újabb terhet róna mind a maximális órászámmal tanító tanári karra, mind pedig a kislétszámú segítő háttér csapatra, az adminisztrációra. Hiszen állandó helyünkre költözve vissza, hosszú távra kell berendezkednünk, és komfortunkat, új működési rendszerünket kialakítani az épületben mindennél fontosabb. Így ezek a tervek az ötéves igazgatói mandátum második felében, a 2026/2027-os tanévtől tűnnek csak realizálhatónak.

Az elmúlt tíz évben – nem kis mértékben köszönhetően az Európai Unió által meghirdetett nemzetközi pályázati lehetőségeknek és az Intézetben folyó intenzív, a külkapcsolatokra koncentráló szervezeti és tanári kezdeményezéseknek –, kiszélesedett a **nemzetközi projektek** téra és száma. A sok utazással járó Kodály-kurzusok mellett egyre több program került az online térbe, részben a pandémiai kényszere miatt, részben pedig egyfajta modernizációként. Mivel a világot – különösen a Covid alatt – elárasztották a különböző minőségű (ez a szakmaiságra és a technikai minőségre is vonatkozó jelző) késztermékek, applikációk és online tartalmak, az élőben adott és kapott oktatás és előadóművészet újra felértékelődött, másik oldalról pedig sajnos egyidejűleg közönséget is veszített. Jól látjuk ezt a kettősséget például a meghirdetett nyári szemináriumra jelentkezők pandémia előtti időhöz képest lecsökkent létszámán, vagy az online kurzusaink sikerén. Meglehetősen kettősség él bennem emiatt az állandó online tartalommosztás kényszerével szemben, egyszerre jó és rossz, ezért azt gondolom, érdemes lesz elgondolkozni a folytatás mikéntjén. Erre egy, a későbbiekben megszervezendő tudományos

konferencia adhat választ és iránymutatást, amit elsősorban a létrehozott, és nagyon sikeres online programjainkban (ld. alább részletezve) résztvevő partnerekkel lenne érdemes megszervezni, esetleg a következő évi Kodály Szeminárium keretében. Ez a konferencia arra is alkalmat adhatna, hogy önkritikusan felülvizsgáljuk a korábban feltöltött tartalmakat, azok szakmai és vizuális időtálló voltát.

A lezárult *Presto*, az elszámolás alatt lévő *Move mi Music* és a folyamatosan működő-bővülő *KodályHUB* projektek kezdeményezése és koordinálása jelentős és sikeres munka, az idén nyáron, a hagyományos Kodály-szemináriummal egyidőben újonnan induló, egy átfogóbb, hosszú távon elképzelt tanulási és képzési lehetőséget nyújtó **International Kodály Certificate** (IKC, egy speciális felkészítési programon alapuló, angol nyelvű nemzetközi vizsgarendszer) pedig még sok lehetőséget rejt magában. Ez utóbbiról, mivel most induló projekt, még semmilyen tapasztalattal nem rendelkezünk, a napokban zárult a jelentkezés. Tanárként azonban a nyári első kurzus csapatát erősítem majd, az ott szerzett tapasztalatok és impulzusok nyilvánvalóan befolyásolni fogják véleményemet erről az alapjaiban igazán jó célokat szolgáló, új képzési formáról. Az azonban biztos, hogy eredményessége a képzésünkre is kihatással lesz, átalakíthatja, formálhatja majd a tantárgystruktúrát, a bemeneti szinteket és az elvárásokat is.

Épp a képzés újszerűsége és a napi tanítási gyakorlattól való nagyon eltérő módja miatt, valamint a hosszútávú finanszírozás nyitott kérdéseit is figyelembe véve, meggondolandónak tartom, hogy az *International Kodály Certificate* projektnek legyen egy önálló Projektvezetője, akit menedzserként és szakmai felelősként – a jogszabályokban megengedett jogviszony és szerződés keretében – foglalkoztatna az Intézet, közvetlenül az igazgató alá tartozva. Ennek a pozíciónak a létrehozása az induló program sikeres működtetéséhez elengedhetetlen, a program olyan összetett, hogy a személyi és szakmai garanciákat csak külön ezért a speciális vizsgarendszerért felelős – a napi tanításban nem résztvevő – Projektvezetővel látom biztosítottnak.

Végül, ehhez a gondolatmenethez kapcsolódva szólnom kell a jelenlegi **oktatók, a kutatói státuszban lévők, az adminisztráció** és az egyéb kiszolgáló feladatokat ellátó kollégák helyzetéről, az intézmény dolgozói állományáról.

A Kodály Intézet, mint egy mini Zeneakadémia működik. Oktatási szervezetünk ugyan egyetlen tanszékre koncentrálódik, de van saját könyvtárunk, archívumunk, a felújításig volt, és remélhetőleg hamarosan újra lesz saját kollégiumunk, a közeli-távoli jövőben lesz új koncerttermünk, van egy múzeumunk (a Kodály Múzeum, aminek a szakmai felügyeletét az Intézet látja el, de a volt kolostor épületében a felújítás előtt kiállításokat is rendeztünk), tankönyveket adunk ki, tananyagokat fejlesztünk, nemzetközi és önálló hazai projektjeink vannak, koncerteket, kurzusokat, továbbképzéseket szervezünk. Ezt a komplex munkát az Intézetben évi átlagos 60 fős hallgató létszám mellett mindösszesen 9 oktatói vagy kutatói státuszban kinevezett, 5 más tanszékről

többletfeladatot végző tanár és 9 óradíjas kolléga látja el. Az előző bekezdésben felsorolt sok-sok egyéb tevékenységhez elengedhetetlen háttérrel pedig 15 fős stáb, adminisztrációs (tanulmányi és gazdasági ügyeket intézők) és karbantartó-takarító kollégák biztosítják. Mindannyian erőn felüli munkát végzünk: angol nyelven kommunikálunk (még a portai szolgálatot ellátók, vagy a takarító személyzet is!), az itt végzett oktatói munkához elengedhetetlen az állandó szakmai továbbképzés, a hazai és nemzetközi szakmai műhelyekkel történő rendszeres kommunikáció, a különböző országok zenepedagógiai módszereinek naprakész elméleti és gyakorlati ismerete, és a kvázi versenytársak feltérképezése is (hiszen ne feledjük, a hallgatók önköltséges képzési formában tanulnak, így bizony ebbe a hallgatókat rekrutáló spirálba is be kell szállnunk). Szigorúan vett feladataink, munkaköreink ellátása mellett nagyon érzékeny terhek is hárulnak ránk: a hazájuktól távol lévő, nem ritkán életükben először külföldre kerülő, sokszor igen fiatal, 18-19 éves hallgatókra nagy nyomás nehezedik. Messze vannak otthonunktól és a legtöbbször először szembesül magas szintű elvárásokkal és igényekkel. Nagyon sok esetben a kollégák – különösen az egyéni órákat adók – lelkiigondozást és terápiás feladatokat is kell végezzenek, nagy felelősséggel. Az angol nyelvű tanítás, és az intézetben folyó oktatási feladatok sajátosságai szintén olyan plusz terhek, amit kompenzálni kellene. Nincs nyelvpótlék, nincs semmiféle költség hozzájárulás, eszköztámogatás. Szinte minden bekezdésben, minden vezetői elképzelésem mellé oda kellene írnom, hogy a „jelenlegi gazdasági helyzetben megvalósíthatatlan”, mégis azt gondolom, ez a helyzet hosszú távon tarthatatlan, és a minőség rovására mehet, mert kollégáinkat előbb-utóbb elszívhatja egy jobb anyagi feltételeket kínáló intézmény. A jelenlegi tanári karból egyetlen kolléga lakik Kecskeméten, a többiek Budapestről vagy más városból járnak az Intézetbe tanítani. A jogszabályok a munkába járás költségének – tömegközlekedési eszközön megtett utazás esetén – minimum 86%-a visszatérítésére kötelezik a munkáltatót, de a teljes költség kifizethető. Ha nem is részleteiben, de ismerem a Zeneakadémia finanszírozási gondjait és pénzügyi korlátait, tudom, hogy az oktatói terheket jól ismerő vezetők részéről a szándék a teljes kompenzációra meglenne. Jelenleg egy Budapestről Kecskemétre utazó kolléga a teljesárú retúr vonatjegy 4.400,- Ft-os árából 14%-ot, azaz minden utazás során 616,- Ft-ot saját maga áll. Egy heti két alkalommal Kecskemétre utazó esetben ez éves szinten minimum 50ezer forint „hozzájárulás”. Ez a mai bérek és megélhetési költségek mellett jelentős összeg, nem beszélve arról, hogy minden hónapban több tízezer forintot hetekre előlegezni kell. Ezt a méltatlan helyzetet igazgatóként rendezni szeretném, az utazási költségtérítés 100%-os szintre emelése a minimális célok egyike. Kis gesztus a kollégák felé, de igazi „hangulatjavító intézkedés” lehetne. Mivel kormányzati szinten az elmúlt hónapokban több intézkedés is történt ezen a téren (felismerve, hogy az emelkedő üzemanyagárak és az infláció komoly terhet ró az aktív dolgozókra), bízom benne, hogy találunk megoldást ennek rendezésére az egyetem gazdasági vezetésével.

Emellett az oktatók „tehermentesítésre” is gondolni kell. A fentebb körülírt hallgatói terápiás feladatok megoldására talán érdemes lenne egy állandó mentálhigiénés szakemberben gondolkodni. Jelenleg van ugyan kapcsolatunk

pszichológussal, akihez a rászoruló hallgató segítségért fordulhat, de egy heti rendszerességgel jelen levő kolléga segíthet a konfliktusok és problémák megoldásában. Ugyanez a kolléga – amennyiben sikerül ilyen képzettséggel rendelkező szakembert találni – egy új csoportos tantárgyat is taníthatna, aminek jelentőségét művészeti szakokon az egész világon elismerik, ez pedig az *Alexander-technika*, a fizikai és lelki feszültségek feloldására, a lámpaláz, a légzési és beszédproblémák javítására. Ez a tárgy jól kapcsolódhatna a csoportos Kokas-tréninghez és az egyéni énekórákhoz is, és gyakorlati, készségfejlesztő tárgyként, vagyis végzendő anyag híján újabb tanulási terheket sem róna a hallgatókra.

Jelen helyzetben, amikor az a korábbi igazgató távozik, aki 15 évig stabil és kiszámíthatóan megbízható vezetője volt az intézménynek, amikor sok olyan folyó ügy van, ami az Intézet hosszú távú működésére is kihat – ilyen a felújítás folyamata, az *International Kodály Certificate* bevezetése, és hamarosan elkezdődnek a felújítási pályázatban korábban vállaltak megvalósítási és *evaluation* szakaszai –, és amikor a vezetői pályázat elnyerése után az új igazgatónak rögtön át kell vennie a státuszt és a feladatokat, nem tudom elképzelni a zökkenőmentes átadás-átvételt az Intézetet régóta és alaposan ismerő Dr. Kéri Laura igazgatóhelyettes támogató munkája nélkül. Rá minden körülmények között számítok, remélve, hogy ő is vállalja majd a velem való közös munkát, és segít elindulni ezen a kihívásokkal teli úton.

Az **oktatói személyi állomány** remek. A tantestület többségében fiatalabb kollégákból, kiváló szakemberekből áll, akik közül sokan a tanítás mellett színes előadóművészi és/vagy tudományos munkát is folytatnak, jelentős részük doktori fokozattal (PhD, DLA) rendelkező, minősített oktató. Nyilvánvalóan a felújítás utáni hallgatói létszámmal – ne feledjük, a pályázatban létszámnövekedést ígértünk – az óraterhek is nőni fognak, új kollégákban is gondolkodni kell. Épp ezért, a Zeneakadémia Doktori Iskolájával szorosabb együttműködést szeretnék kialakítani, és onnan tanítási gyakorlatra – a jogszabályok alapján heti 4 óra erejéig foglalkoztathatja a doktoranduszokat az egyetem – rendszeresen hallgatókat hívni. Közülük biztosan „kinevelhető” lesz egy pályakezdő fiatal tanár csapat, akikkel a megnövekedett feladatokat el tudjuk majd látni.

A várhatóan megnövekvő feladatok, és az új funkciókkal együtt járó új feladatkörök miatt, a felújítás II. üteme elkészültét megelőzően, egy racionális, az új kihívásoknak megfeleltetett **szervezeti átalakítást** szükségesnek tartok, a tanulmányi osztály megerősítését (jelenleg 1 kolléga látja el ezt a munkakört, úgy, hogy mellette Dr. Kéri Laura igazgatóhelyettes is sok teendőt átvállal), és az adminisztrációs és oktatásirányítási ügyek szétválasztását megcélözva, egy szakmai, tanulmányi igazgatóhelyettesi munkakör kialakításával. Ez az igazgatóhelyettes – mindenképpen szakirányú, zenei képzettséggel – felelne a hallgatói és oktatói tanulmányi ügyekért, akkreditációs feladatokért, míg az adminisztráció és a gazdasági, intézményfenntartási ügyek egy ügyvezető igazgatóhelyettes alá tartoznának. Az ő munkájukat fogná össze az intézmény igazgatója, akinek mindezeket túl legfontosabb munkaköri feladata lenne az

Egyetem és az Intézet közötti kapcsolattartás, a nemzetközi kapcsolatok gondozása, a teljeskörű szakmai felügyelet. Ezen túl, önálló felelőse (programmenedzser), és külön ügyintézője kell legyen a kulturális és koncert programoknak, valamint a kommunikációs ügyeknek is. A szervezeti felépítés az Egyetem szervezeti struktúrájához kell igazodjon, de értelemszerűen létszámát tekintve minimalizálva és az intézeti, valamint lokális igényekhez adaptálva, szervezeti egységek (osztályok) helyett munkakörökben gondolkodva. Számításaim szerint a megnövekedett feladatokra 4 új munkatárssal, illetve a munkakörök racionalizálásával kell felkészülnünk, ehhez az anyagi feltételeket már most el kell kezdeni megteremteni. Ugyan a Kodály Intézet a Zeneakadémia tanszéki státuszban lévő intézménye, de az Egyetem többi tanszékéhez mérve feladatköre jóval több, ráadásul a fizikai távolság miatt az Egyetem központi egységeire nem minden esetben támaszkodhat. Ezekben a kérdésekben az Egyetem vezetőségének, a Rektornak és helyetteseinek, valamint a Szenátusnak támogatása mellett, elengedhetetlen lesz a gazdasági vezetéssel történő szoros kooperáció, egy racionális „ár-érték arány” közös megtalálása az Intézet szakmai súlyának és kiemelt kulturális pozíciójának megtartása és növelése, valamint a Modern Városok Program pályázatában vállaltak maradéktalan megvalósítása érdekében.

Tanáraink közül többen, jómagam is, a Zeneakadémia más tanszékén is tanítunk, a Kodály Intézet-beli munkánkat többletfeladatként végezzük. Épp ezért, érdemes lesz átgondolni, miképpen lehetséges **több átjárás, tantárgyi integráció** az elméleti és pedagógiai, valamint az egyházzenei és muzikológiai tanszékek között, nem csak tanári, hanem hallgatói szinten is. Ez a szinergia a Kecskeméten tanulóknak, a sokszor igen elszigetelten élő külföldi hallgatóinknak mobilitási lehetőséget és kedvet adna szakmához kapcsolódó, tanórán kívüli budapesti programokhoz (koncertek, kurzusok, kiállítások stb.) is, míg a budapesti hallgatókat az idegen nyelven történő kommunikálásban segítené. Több tanszéken és a Doktori Iskolában is vannak előírt, kötelezően idegen nyelven hallgatók tantárgyak, vagy mesterkurzusok a kredithálóban, ezeket, különösen a tömbösített kurzusokat, a hallgatók a Kodály Intézetben teljesíthetnék. Az utazás ma már, az óránként induló vonat- és buszjáratokkal meglehetősen könnyű, a májusban bevezetett országbérlettel a hallgatóknak igazán kedvezményes áron megoldható az utazás. Korábban volt próbálkozás az Intézetben hasonló kooperációra, de az utazási költségek miatt nem sikerült megvalósítani. A mostani kedvezőbb helyzetben érdemes ezt újra átgondolni. Ugyanígy hasznos lenne egy aktívabb tanszékek közötti együttműködést kialakítani a nyári Kodály Szemináriumok, vagy a **Mintaiskola** projektben is. A Kodály Intézet szakmai irányításával működő újszerű, az óvodai nagycsoporttól az érettségiig tartó pedagógiai program keretében – melynek népszerűsítését és bővítését fontos feladatnak tartom – Intézetünk külföldi hallgatói nagyon aktívak, többüket a Mintaiskolákban láttak és tanultak kreatív vagy szociális önkéntes munkára sarkalltak. Ezt a példát a magyar hallgatók felé is meg kell mutatnunk, hiszem, hogy ösztönzően hatna.

Az **áthallgatások lehetőségét** nem csak az egyetemen belül, hanem **más felsőoktatási intézmények irányába** is fontosnak tartanám. A KodályHUB mintájára kialakítható lenne egy átfogó kapcsolati háló más egyetemek zenei pedagógiai műhelyeivel, megismerve egymás kutatási programjait, elősegítve a hallgató mobilitást. Nem elszívó, hanem kooperáló viszonyra gondolok, ami különösen a későbbiekben ismertetett, a hazai pedagógusképzésben újrapozicionált Kodály Intézet jövőképe miatt fontos lenne. (Sajnos helyben, Kecskeméten épp megszűnt a sok-sok évtizeden át működő pedagógusképzés, a Neumann János Egyetem Pedagógusképző Kara 2020-ban a Károli Gáspár Református Egyetemhez csatlakozott, majd Nagykőrösre települt.)

A **pályakövetés**, és a volt hallgatók visszacsatolása az Intézetbe jelenleg nem igazán sikeres, de ennek oka sokrétű. A Kodály Intézet hallgatói a tavaszi szemeszter végén általában hazautaznak. Érdeemes lenne megvizsgálni, nincs-e lehetőség arra, hogy a megtanultakat Magyarországon is kipróbálják, nyári gyakorlatok keretében, nonprofit szervezeteknél, táborokban, karitatív alapon, vagy akár a hazai oktatási rendszer angol nyelvű képzésébe oktatóként bekapcsolódva. Különösen fontos lenne ez a visszacsatolás az Intézetünk oktatói csapatában. Változtatni kell azon, hogy bár nemzetközi intézetnek mondjuk magunkat, de jelenleg nincs külföldi oktatónk. Egykori diákunk, Yasmin Follini pár évig tanított nálunk, de ma már, elköltözve Magyarországról, csak az online kurzusainknál tud vendégtanári munkát vállalni. Sok kiváló képességű hallgató végzett nálunk, azonban visszafoglalkoztatásuk szinte lehetetlen, részben anyagi okok miatt (nem tudunk elvárható szintű fizetést kínálni), részben pedig azért, mert a **doktori fokozatszerzés** magyarországi zenei intézményben számukra lehetetlen, ugyanis nincs lehetőségük továbblépésként a Zeneakadémián a doktori programba bekapcsolódni. Pedig sokan fizetőképesek, így tanulmányaikat maguk finanszíroznák. Jelenleg van két, korábban nálunk végzett kínai hallgató, aki az ELTE Neveléstudományi Tanszéke doktori programjába sikeresen felvételizett, példájukat úgy tűnik, többen fogják követni. Piacvesztés miatt is, szükségesnek érzem a probléma átfogó megvizsgálását, és az egyetem Doktori Iskolájával egyeztetéseket kezdeni erről.

Valamikori diákjaink közül sokan tartják a kapcsolatot az intézménnyel, alkalmanként vissza-vissza is térnek a Kodály Szemináriumokra vagy egyéb szakmai programokra, jól kommunikálnak egymással a közösségi csatornákon keresztül. A KodályHUB elindítása kiváló lehetőség pályájuk követésére és a „Kodály-network” életben tartására, az *International Kodály Certificate* pedig a szakmai minőségi kontrollt célozza meg. Szükséges lenne azonban egy **alumni („öregdiák”) szervezet létrehozása**, részben a network fenntartására, részben pedig adományok, anyagi támogatások akvirálása miatt is. Ezt a tevékenységet most az 1995-ben létrehozott Kecskeméti Kodály Intézetért Alapítvány végzi, munkájuk és támogatásuk nélkül az Intézet bizony nehezen tudna működni. Az *alumni* kapcsolatok ápolása új ösztöndíjakat is eredményezhetne, a jelenlegi ösztöndíjrendszerünk a meglévő magán-ösztöndíjainkkal ugyan kiugróan különleges és egyedi a magyarországi felsőoktatási szférában, de új ösztöndíjak

létrehozásával új hallgatókat tudnánk generálni. Hosszútávú projekt a Kodály Zoltánné által régóta szorgalmazott terv, egy **Kodály Szakkollégium** felállítása. Néhai férjem hagyatékeként érintve vagyok a Rajk Szakkollégium létrehozásában. Anyósom, Rajk Júlia 1970-ben egyik kezdeményezője és haláláig támogatója volt a szakkollégiumnak, mely mára az ország egyik legjelentősebb speciális felsőoktatási műhelyévé, és Rajk néven branddé vált; működését figyelmesen követem. Emiatt is nagyon támogatom ezt az elképzelést, a Kodály Szakkollégium létrehozását a legkiválóbbak számára. Nyilvánvalóan nagyívű terv, de szorgalmazni próbálom majd, hogy a **2025-ös kettős jubileumi évfordulón**, amikor a Zeneakadémia és a Kodály Intézet egyszerre ünnepli alapítását, egy ilyen szakkollégium alapításáról szóló szándékot közösen bejelentünk. Szép gesztus lenne, hosszútávú vízió és egyben meghatározó projekt a Zeneakadémia és a Kodály Intézet elkövetkező 10 évre.

A 2025-ös jubileumi év kihívást és lehetőséget is ad, hogy a számunkra fontos üzeneteket a nagyközönséghez eljuttassuk, itthon és szerte a világban. Nemes László Norbert kollégámék már elkezdtek előkészíteni a jubileumi Kodály Szimpózium programját, „50 Years of Excellence” címmel, új logóval, egy tervbe vett *alumni* találkozóval. Ez az év valójában nem is egy kettős, hanem egy hármas évforduló, mert ebben az évben ünnepli 50. évfordulóját a Nemzetközi Kodály Társaság (The International Kodály Society, IKS) is, mely szervezet tanulmányi ösztöndíjjal és egyéb nélkülözhetetlen támogatással is segíti az Intézetben folyó oktató munkát.

Az évforduló kapcsán a budapesti **Kodály Zoltán Emlékmúzeumra** is új szerepkör hárul majd, budapesti bázisa lehet az ünnepi eseményeknek, szakmai találkozóknak. Különleges státusza van az Intézménynek, a Kodály Intézet szakmai ernyője alatt működik, de érzékenyen és felelősségteljesen kell gondolkodnunk jövőjéről, szorosan együttműködve Kodály Zoltánné Péczely Saroltával, aki hatalmas és gondos munkával megőrizte Kodály hagyatékának személyes részét, valamint a Kodály-kutatások alapbázisát, az archívumot.

Megújuló épület, új szerepvállalások

A Kodály Intézet rekonstrukciója I. ütemének, azaz az egykori kolostorépület felújításának véghatárideje jelen pályázat írásakor még bizonytalan. Egyelőre úgy tervezünk, hogy a 2024/2025-ös tanév már a felújított épületben indul, nyári visszaköltözéssel. Ugyanígy, rengeteg kérdés és bizonytalanság övezi a II. ütem megvalósításának ütemezését is, hiszen az elmúlt napokban több lista került nyilvánosságra különböző állami beruházások átstrukturálásáról. Óvatosan bizakodó az a tény, hogy a 2023. június 6-án Lázár János kézjeggyével jegyzett „Felfüggesztett beruházások” listáján¹ a Zeneakadémia Kodály Intézete

1

https://hvg.hu/gazdasag/20230606_Itt_a_megszuntetett_allami_beruhazasok_frissitett_listaja_hidak_sp_ortcsarnokok_utak_iskolak

nem szerepel, de lehet, hogy mire benyújtom pályázatomat, már más lesz a tényállás. Ez a bizonytalanság, és a II. ütem csúszása sajnos kihatással van a minőségi oktatói munkára is, mert a hátsó, az átalakításra kerülő Kerényi József-féle hozzáépítésben (valójában új épületben) elhelyezendő **könyvtár, archívum és stúdió** el nem készülte azt eredményezi, hogy ezek a funkciók még nem tudnak visszaköltözni. Nélkülük pedig a korszerű és vállalható oktatás és kutatás elképzelhetetlen. A Kodály Intézet könyvtára elsősorban fizikai állományú, még mindig kevés a digitálisan elérhető anyag (bár az állomány, az időközben bekerült hagyatékok is, folyamatosan feldolgozásra kerülnek, de ez lassú munka). Az itt tanuló hallgatók mindegyike külföldről érkezik, tehát házikönyvtárát, sőt, alapvető tankönyveit sem tudja magával hozni. Ráadásul, a könyvtári állományban olyan tankönyvek is vannak, amik a napi praxis részei, sem a tanításban, sem a gyakorlásban nem nélkülözhetjük ezeket. Elengedhetetlen, hogy a tanítás helyéhez közel, napi hozzájutást biztosítsunk a gyűjteményhez. Ne feledjük, ez a szolgáltatás nem választható le arról a szerződésben garantált szolgáltatásról, amiért az ide érkező hallgatók tandíjként bizony jelentős összegeket fizetnek. Ezért mindenképpen szükséges, sőt, elengedhetetlen, bármennyire is nehéz anyagi helyzetben van a Zeneakadémia, hogy a Református Egyháztól bérelt Ókollégium épületében lévő könyvtár és kiszolgáló helyiségei bérleti szerződését az új könyvtár megépültéig, mindenképpen meg kell hosszabbítani, vagy olyan kompromisszumos megoldást kell találnunk, ami a fenti igényeket megfelelő színvonalon biztosítja.

Ugyan a bizonytalanná vált megvalósítási idejű II. ütem részeként van tervben, de gondolkodni kell arról is, milyen programokkal kezdjük majd azt az időszakot, amikor megépül a **Kodály Intézet koncerterme**, mely Kecskemét városának első, kifejezetten koncert célokra készülő, de multifunkcionális lehetőségeket is magában rejtő terme lesz. Erdei Péterrel beszélgetve, azt a régen vágyott álmát nem tartom megvalósíthatatlannak, hogy **Kecskemét legyen Magyarország Salzburgja**, vagyis ténylegesen Kodály (a művelt ember) városa. A jelenlegi gazdasági helyzet és a befektetői hangulat az ilyen nagy léptékű terveknek nem kedvez, de Kecskemét esetében sok-sok minden már adott, és a Zeneakadémia, a város Önkormányzata, a helyben lévő kulturális és oktatási intézmények, múzeumok, közművelődési és alkotói műhelyek, a Kecskeméten jelentős erővel bíró gazdasági társaságok együttműködése létrehozhatja ezt a „Kecskemét Brand”-et.

Mit kell ehhez hozzátennie majd a Kodály Intézetnek?

Mindenképpen – ahogy most is – jó munkakapcsolatot kell tartani a mindenkori választott városvezetéssel, különösen annak kulturális ügyekért felelős szakembereivel, a városi kulturális intézmények programját összehangoló Hírös Agóra vezetőjével és munkatársaival, a városban működő művészeti és oktatási intézmények, alkotói műhelyek vezetőivel. Mivel van tapasztalatom az önkormányzati kultúraszervező munkában (4 évig Budapest XIII. kerülete Közművelődési Közalapítványának vezetője, a kuratórium elnöke, két évig pedig Budapest Terézváros Önkormányzata Oktatási és Kulturális

Bizottsága külsős tagja voltam), bizakodva állok e feladat elé. A FUGÁban új összművészeti intézményt hoztunk össze, nagyon szűkös anyagi lehetőségek mellett, de jól strukturáltan, művészek és intézmények hálózatának kiépítésével. Kecskeméten is majd valami hasonlót kell felépíteni, úgy, hogy Kodály városa üzenete az legyen, **a zene a kultúra elválaszthatatlan része**. Ehhez az Intézet, különösen, ha koncertterme elkészül, az Önkormányzattal együttműködve a szervezői és a szakmai felügyeleti háttérrel adhatná. Feladatunk – mely a napi, operatív munkákkal nyilvánvalóan nem terhelhető rá az oktatói karra, hanem saját, nem feltétlenül nagylétszámú, de főállású programszervező stábra (és külön költségvetésre) lesz majd szükség –, hogy a zenét, mint művészeti ágat ne csak koncertek, hanem az intézet alaptevékenységére ráépülve kiállítások, előadások, beszélgetések, konferenciák, filmvetítések révén is népszerűsítsük. A feladat kettős: egyrészt lehetőséget kell biztosítani koncertek és más zenés programok megvalósítására, másrészt a szakma és a nagyközönség közötti kapcsolatot is meg kell teremtenünk, úgy, hogy a zenének nem csak a művészeti, hanem az oktatási oldalát is prezentáljuk, szoros együttműködésben a többi művészeti ág képviselőivel, különösen, de nem kizárólagosan helyi szinten. Koncerttermünknek, Intézetünk mintájára, nyitottá kell válnia, ahol a hallgatói koncertek és a meghívott művészek hangversenyei mellett előadásokat, konferenciákat, kerekasztal-beszélgetéseket, irodalmi esteket, szakmai továbbképzéseket, filmvetítéseket, workshopokat, könyvbemutatókat rendezhetünk, e különböző programok lokális találkozási lehetőséget teremthetnek a zenész szakma, a társművészetek és a nagyközönség között.

Meggondolandó az is, hogy az Intézet a kamarazene tárgy mentén egy **saját művészeti együttest** és **saját produkciókat** hozzon létre. Mivel a hallgatói fluktuáció a minőségi munkát erősen befolyásolja, nyilvánvalóan egy állandó művész-magra szükség van, ezt lehet akár az Intézetben tanító, előadóművészként is működő oktatókra, vagy a városi művészeti csoportokra támaszkodva létrehozni.

A koncertterem elkészültére még várunk kell, de van olyan tevékenység, amit már a megújult épületben folytathatunk majd. A felújítás előtt az Intézet épülete, a Barátok-templomával egybeépült valamikori kolostor, mint a városközpontban lévő, több szempontból is ikonikus épület és város egyik legrégebbi műemléke, látogatott volt nem csak a Kodály-életmű iránt érdeklődő szakma, hanem a városba betérő turisták által is. Az Intézet munkatársai vezetéseket tartottak, amibe ugyanúgy beletartozott az épületlátogatás, és az itt folyó műhelymunka, valamint Kodály Zoltán életének, munkásságának ismertetése. Ez a kiegészítő **idegenforgalmi tevékenység** részben bevételt jelentett, a városi turizmus pedig promotálta is az Intézetet. A jelenlegi átmeneti helyzetben ez a tevékenység megszűnt, de ugyanígy, helyhiány miatt szakmai csoportokat sem fogad az intézmény. A visszaköltözés után, megújult formában, az intézményi kommunikáció részeként ezt a bevételi forrást is adó tevékenységünket újra el tudjuk majd indítani. Ebbe – hasonlóan a Zeneakadémián a koncertek és a rendezvények alatt működő, hallgatók által

ellátott hostess szolgáltatáshoz – az itt tanuló felsőbb éves hallgatókat is be lehetne vonni. De ugyanígy – a bevezetőben leírt nyitottság jegyében – más egyetemekről is érkezhettek volna erre a kulturális munkára. Ennek szakmai kidolgozása (kreditért vagy anyagi ellenszolgáltatásért), adóügyi vonzatainak vizsgálata tervbe vett feladat.

Kiadványaink jellegén, különösen vizuális megjelenésén érdemes lesz változtatni, összhangban az új épület designjával. Ennek kidolgozása szakfeladat, a Zeneakadémia arculatáért is felelős Kommunikációs Osztály, valamint külsős vizuális szakember bevonásával lesz érdemes erről gondolkodni, nyilvánvalóan az anyagi lehetőségek függvényében. A szakkiadványok mellett színesebb, könnyebben érthető, gyerekeknek szóló zenei kiadványok, valamint ajándéktárgyak is színesíthetnék a nem régen elindult **webshop** kínálatát. Ezeknek a megvalósítását innovációs pályázati támogatásokból, vagy gyártó cégekkel együttműködve, a könyv- és zeneműkiadást pedig (ha lesz) NKA, OTKA, vagy más hazai pályázatokról tudjuk finanszírozni.

A **külső és belső kommunikáció** mindenképp megújul majd a felújítást követően, ennek kidolgozása elengedhetetlen feladat lesz. Konceptióját folyamatosan, az oktatók, munkatársak és a hallgatók bevonásával kell kialakítanunk, különös figyelmet fordítva a hallgatói értékelések során beérkezett visszajelzésekre. Ezt a véleményezési folyamatot, a kérdőívet és a véleményezés gyakoriságát felül kell vizsgálni, a témát a június elején tartott intézeti konferencián a kollégákkal részleteiben átbeszéltük. A **Zeneakadémiával való gyors és effektív kapcsolattartás** létkérdés. Az online ügyintézés lehetősége sokat segítene, külföldi kapcsolatainkban is. Az Intézet külföldi megítélése nagyon jó, de hazai ismertségünk sajnos nem a kívánatos szintű. Ugyan részt veszünk a hazai pedagógusképzésben és tananyagfejlesztésekben is, de a Kodály Intézet-beli munkánk kevésbé ismert itthon, sajnos még a Zeneakadémia falain belül sem eléggé.

Újrappozicionált Kodály Intézet: helyünk a magyarországi zeneoktatásban és pedagógustovábbképzésben

Vezetői koncepcióm első bekezdésében azt írtam, hogy igen nehéz helyzetben van a magyar felsőoktatás és művelődés minden intézménye. De még nehezebb a magyarországi közoktatás helyzete, és ezen belül is kétségbeesítő a zeneoktatás állapota, mely sajnos az eredményességre van hatással. Az oktatási rendszer egészére fordított kiadások mértéke csökken, a méltatlan körülmények és bérek miatt a pályaelhagyó fiatal tanárok száma növekszik, a tanári kar elöregedésével mindannyian szembesülünk (saját Intézetünk a fiatal oktatói karral kivételes, üdítő és bizakodásra okot adó ellenpélda), nem beszélve a szemünk előtt zajló parázs vitákról, a tüntetésekről, szolidaritási akciókról. A még pályán maradt, közoktatásban tanító zenetanárra hatalmas

nyomás nehezedik. Alulmotiváltság, érdektelenség, alapvető tudásanyag hiánya, ezzel érkezik iskolába a legtöbb kisdíák. A lecsökkent óraszámú énekórákon csak az alapkészségek fejlesztésére jut idő, a kollégák új innovációk bevonásával próbálják előhívni az érdeklődést. Sok segélykiáltás érkezik felénk, a Kodály Intézet felé is a szakmából, hogy ebben segítsünk, hogy a készségfejlesztés, a tehetséggondozás és az élethosszig tartó tanulás jegyében a hazai szerepvállalásunkat erősítsük. A Kodály Intézetben tanító kollégákkal egyöntetűen azt képviseljük, hogy reagálva a helyzetre, a szolidaritás jegyében is, határozottabban részt kell vennünk a hazai pedagógustovábbképzésben. Céлом, hogy az Intézet presztízsét kihasználva, a továbbképzések költségeire támogatókat kell találnunk, mind a kormányzat, mind pedig a magánszféra részéről. Az egy-két napos továbbképzéseket és szakmai konferenciákat, workshopokat a tanév alatt hétvégékre, egy erőteljesebben kidolgozott, hosszabb képzést a nyári szemináriumok idejére terveznénk.

Átgondolandó, hogy a szakmai továbbképzések rendszerének átalakítására az Intézet javaslatot tegyen, és egyfajta **szakmai auditorként** (az Építész Kamara által már eredményesen alkalmazott) több elemből álló – az általános műveltségre törekvést, a szakmai innovációt, valamint a szakmai civil aktivitást és a társadalmi munkát is értékelő és beszámító – pontrendszer bevezetését dolgozza ki.

Ahhoz, hogy a hazai közoktatás szereplőivel, a pedagógusokkal, az iskolákkal kapcsolatot tarthassunk, honlapunk magyar nyelvű tartalmát frissíteni kell. A kommunikációt kifejezetten a tanár kollégáknak tartandó „nyílt napokkal” is erősíteni lehetne. Ez utóbbi fontos gesztus, ugyanakkor a Kodály Intézet tanítási gyakorlatában a külföldi érdeklődők felé szinte mindennapos, tehát plusz terhet nem jelentene oktatóinknak.

Az ajtót most a hazai kollégák felé is meg kell nyitnunk. Határozottan képviselnünk kell azt a tudást és innovációt, amit a Kodály Intézet az alapítása óta eltelt 50 évben létrehozott és a napi gyakorlatban alkalmaz és alkalmazni tanít. Szakmai megbízhatóságunk tudatában mindent meg kell tennünk azért, hogy az állami, az önkormányzati és a magán mecenatúra értéktudatában, és a közgondolkodásban is, a zene és a zeneoktatás ne csak egy szűk elit passziója legyen. Újra és újra ki kell állnunk, nem csak önmagunkért, hanem az ügyért, hogy az anyagi javakon túl is van fontos, hogy a zenélés, a zenetanulás, a zene és az éneklés mindenki személyiségfejlődéséhez, sőt, testi és szellemi készségeihez is elengedhetetlenül hozzátesz. De – Dobszay Lászlót idézem, híres, nagy port kavart vitairatát 1992-ből, amit épp Intézetünk jelentetett meg, és sajnós, ma, 30 évvel később még inkább aktuális² – mindez nem csak „adminisztratív intézkedéseken múlik, hanem a zenetanítás tartalmának hatékonyságán is, ami rajtunk áll.”

Vissza kell helyeznünk a zenekultúrát a közoktatásba, ez létérdek a Kodály Intézet szempontjából is: ha külföldi hallgatóinknak nem tudjuk bemutatni Kodály elveinek, filozófiájának és módszerének hazai eredményességét, azzal az Intézet létét kérdőjelezzük meg.

² Dobszay: Kodály után-epilógus, Kései utóhang, in: *Kodály után. Tűnődések a zenepedagógiáról.* Kodály Zoltán Zenepedagógiai Intézet, Kecskemét, 1992.

Összegzés

„Életed útját magad választod.
Válassz hát úgy, ha egyszer elindulsz, nincs már visszaút!”
(Kodály Zoltán)

Bízom benne, a vezetői pályázatomban leírtak meggyőzik az olvasót és a döntéshozót arról, hogy ezt az új szerepkört nem menedzserigazgatói munkának, vagy adminisztrációs feladatnak tekintem, hanem eddigi életpályám szintézisének, aminek egyformán része a tanítás, az előadóművészet (a hozzá tartozó gyakorlással), a kutatás és innováció, a közéleti jelenlét és a művelt ember egész életen át tartó kíváncsi, önképző praxisa. Megválasztásom esetén mindent meg fogok tenni azért, hogy ezt a példát mutassam a kollégáknak és az utánunk jövő generációnak is, hogy Kodály életművén keresztül, megvalósítva vízióját, és a magyar kultúráról, gyökereinkről hiteles képet adva, sokszínű, nyitott és művelt embereket, és sokszínű, nyitott és művelt zenészeket adjunk a világnak.

Budapest, 2023. június 14.

Rajk Judit
habilitált egyetemi docens, DLA
LFZE Egyházzene Tanszék
Kodály Intézet

Dr. Vígh Andrea
rektor asszonynak
Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem
Budapest

2023. június 10.

Tisztelt Rektor Asszony!

A Kodály Zoltán Zenepedagógiai Intézet a magyar zenei felsőoktatási intézményrendszer jelentős alkotórésze, létrejötté óta megkülönböztetett helyet foglal el a hazai és nemzetközi zenetanárképzés területén.

Az Intézet oktatási programjainak legújabb bővülése, az épület folyamatban lévő rekonstrukciója, az intézmény fennállásának 50. évfordulójára való készülődés mind megkülönböztetett figyelmet, kivételes vezetői alkalmasságot, elkötelezett iránymutatást kíván.

Személyes meggyőződésem szerint ezeknek a kívánalmaknak Dr. Rajk Judit minden kétséget kizáróan megfelel. Személyében egy higgadt, körültekintő, kiváló szakmai felkészüléssel rendelkező, egyben széles látókörű szakember kerülhet az intézmény élére, aki kellő energiával, megalapozott jövőképpel és Kodály eszméihez hű elkötelezettséggel rendelkezik. Pályázatát messzemenően ajánlom Rektor Asszony figyelmébe.

Szívélyes üdvözléssel,

Erdei Péter
címzetes egyetemi tanár,
Liszt és Bartók-Pásztory díjas karnagy
Érdemes és Kiváló művész

JOGI DOKUMENTÁCIÓ *

Nyilatkozat:

- a büntetlen előéletéről
- arról, hogy a pályázati anyagot a bírálók és az illetékes testületek megtekinthetik
- vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettség vállalásáról

Egyetemi diploma másolata

Doktori oklevél másolata

Habilitációs oklevél másolata

Erkölcsei bizonyítvány

Nyelvvizsgabizonyítvány másolata

* Megjegyzés: nevem változásai miatt a mellékelt dokumentumokban lánykori nevemen (Kerek Judit), valamint Rajkné Kerek Judit, illetve Rajk Judit néven is szerepelek.